

Våg mer!

Bibeltimer for barn (7-12 år)
Sommer 2011

Bibeltimeopplegg

Kjære bibeltimeholder!

Her kommer et forslag til bibeltimer for sommerleirene fra NMS U. Tema for bibeltimene er Våg mer! – samme som for NMS sin generalforsamling, og årstema for NMS.

Temaet har blitt delt inn i tre – hva er det å våge?, hvorfor kan vi våge? Og hvordan våger vi? - med en bibelfortelling til hvert av temaene. I hovedsak er fungerer nok opplegget best for 5-7 klassinger, men opplegget kan med forenklinger brukes også for 2-4kl også. Bibeltimene tar utgangspunkt i bibelfortellingene, med en liten intro og en oppsummering til slutt. Til bibelfortellingene er det laget et kort forslag til gjenfortelling, dette for å vise hva som er tenkt å få fram, men det oppfordres til å bruke egen stil på gjenfortelling av bibelfortellingene. Til de eldste kan en gjenfortelle kort, og bruke mer tid på å snakke om tema, mens for de yngste kan en nok med fordel korte ned på samtalene og heller bruke mer tid på å for eksempel dramatisere teksten ved å få noen til å spille f.eks. David og Goliat mens man leser.

Jeg tror at barn lærer mye av opplevelser og erfaringer som kan konkretisere det som blir sagt, derfor er det knyttet en aktivitet til de to siste bibeltimene som konkretiserer temaet. Disse kan kanskje være litt krevende i form av tid – da foreslås de som en del av gruppeopplegget der gruppene kan rullere, og bruke resten av tiden på de andre oppgavene. Når det gjelder utstyr er det forsøkt foreslått forenklinger/alternativer som krever mindre. Til første bibeltimen er det brukt en animasjonsfilm: Valiant, utgitt av Vanguard animation/Scanbox.

Til slutt kommer det noen litt bakgrunnsstoff om mot i Bibelen, som kan brukes som utdypning til og personlig tilpassing av bibeltimene, eller utgangspunkt for kveldssamlingene. Det er også lagt ved et forslag til kveldssamlinger for 2-4 kl med høytlesning, og en aktivitets/disippelløype som passer mellom bibeltime 2 og 3, og som utdyper disippelaspektet ved det å våge, den fungerer fint som en gruppeaktivitet der hele gruppa må samarbeide underveis. Det er laget en teologisk forklaring til oppgavene, som setter løypen i rammen av temaet, denne kan brukes til kveldssamling etter gjennomført løype.

Ta gjerne kontakt om du har noen kommentarer, eller spørsmål til opplegget.

Lykke til med sommerleirene!

Og husk: Vær modig og sterk! La deg ikke skremme og mist ikke motet for Herren din Gud er med deg i all din ferd – Josva 1,9

For NMS U

Ragnhild Kristensen

Email: ragnhild.kristensen@gmail.com

Bibeltime 1: David og Goliat – hva er det å våge?

Tekst: 1 Sam 16 og 17

Minneord: 1 Sam 16, 7b: "Gud ser ikke på det som menneskene ser på. Menneskene ser på det ytre, men Herren ser på hjertet."

Mål: Å snakke om hva det er å våge, og hva mot er og at mot ikke henger sammen med styrke. Selv om vi er svake så kan Gud bruke oss, og derfor kan vi alle våge, og vise mot.

Disposisjon: (ca. 40 min)

- Intro: samtale om hva det er å våge, og hva mot er.
- Filmklipp 1
- Bibelfortelling – David og Goliat
- Oppsummering – om Bibelens antihelter
- Filmklipp 2

Forberedelser:

Du trenger filmen Valiant, og utstyr til å vise film,

Til gruppesamlingen: bilder av superhelter på ett ark – et eks til hver gruppe, og en liste over superheltens svakheter – et eks til hver gruppe. (Superheltene kan varieres i forhold til aldersgruppe). Penner

Til bibeltimen:

Intro (5 min)

Start bibeltimen med en samtale om: Hva er det å våge? Og hva er mot? – skriv gjerne på flip-over/tavle eller lignende underveis og bruk det til senere bibeltimer, og oppsummering. Her kommer noen momenter som kan brukes i samtalen:

Definisjon: verb trans. våge (v1 / v3) ['ʊo:gə]

1 ha mot til, tørre: *Det våger jeg ikke!, våge spranget*

2 sette på spill: *våge livet for noe*

Hvis en googler "våge" finner man – i tillegg til en masse steds og etternavn – at det er ofte brukt om noe litt utenom det vanlige bra, men som kan få negative konsekvenser... som at Nobelkomiteen velger å gi fredsprisen til Liu Xiaobo.

Våge er litt sterkere enn å tørre – det krever litt mer mot. Men hva er mot? En som er modig har mot... mot er det som gjør at man tør å gjøre noe som man egentlig synes er skummelt. Det står mye om mot i Bibelen (se bakgrunnsmateriale), sier den oss noe om hva det kan være? Mot i Bibelen er ofte noe man kan miste/ikke ha, men som vi kan få av Gud og hverandre. (mer om dette i morgen)

Prøv å pense samtalen inn mot fortsettelsen: Henger mot sammen med det å være sterk eller stor – trenger det å gjøre det? Vi skal se et filmklipp om dette:

Filmklipp 1 (4 min)

Scene 2 fra Valiant1 - lille Valiant blir mobbet for å ville melde seg til tjeneste

Bibelfortelling (ca. 15min)

David og Goliat – hovedfokus: David våger når ingen andre gjør det, selv om han er liten og uten rustning... hvorfor? (Kan varieres etter aldersgruppe)

Begynn med en kortversjon av når David blir salvet: **1 Sam 16, 6-13**. Gud hadde valgt ut David til å bli konge i Israel, selv om det allerede var en konge der. Saul som var konge var ikke noe god konge, og han skulle byttes ut. Samuel hadde fått i oppdrag å salve den nye kongen – salve var en måte å krone kongene på på den tiden som vi leser om, Men Samuel visste ikke hvem han skulle salve – få med vers 7

Fortsett med selve kampfortellingen: **1 Sam 17, 1-51**. Storebrødrene til David er med og sloss i krigen mellom Israelittene og Filistrene. Filistrene er nabofolket til Israel, og de var ofte i krig med dem fordi filistrene ville ta landet israelittene bodde på. Denne gangen har filistrene med seg en kjempe: Goliat, han er ca. 3 meter høy, og har en svær rustning. Goliat utfordrer israelittene til å sende en mann – og den av de som vinner, vinner hele kampen. Alle Israelittene er redde, og ingen våger å ta utfordringen. David får i oppdrag av faren sin å ta med mat til storebrødrene sine. Han kommer og hører utfordringen fra Goliat, og i stedet for å bli redd, så blir han sinna for at Goliat våger å håne Israel – Guds folk. Det ender med at David melder seg til tjeneste, men ingen tror at han har noe sjanse til å vinne. Han får overtalt dem, og får gå, men rustningen han får til å ha på seg er for stor, så han legger den fra seg, tar med seg steinslynga si, plukker med seg noen steiner, og går mot Goliat. Goliat bryr seg først ikke om David, så slenger han dritt til ham og mot Gud, og da svarer David. Han sier at Gud er med ham og at han derfor ikke er redd, at Gud vil hjelpe ham å vinne over Goliat for at alle skal skjønne at Gud er med David og israelittene. Goliat angriper, David tar en stein i slyngen og kaster – steinen treffer Goliat midt i panna, og han faller i bakken.

Viktig å få med: begrunnelsen for hvorfor David våger – vers 37, Gud har vært med David før, David stoler på at han vil også være med ham nå – derfor våger han.

Bibelens antihelter (5 min)

Vi hører i fortellingen om David at Gud så til hjertet på David. Det engelske ordet for mot – courage - det kommer av det latinske ordet for hjerte. Mot er noe vi kan ha i hjertet vårt. Hva annet kan vi ha i hjertet – følelser? Ja. Men hvis motet sitter i hjertet kan man se det fra utsiden av da? Kan man se utenpå om noen er modige eller ikke? Det å våge, og å ha mot er ikke noe som er så lett å se utenfra at en har eller ikke – og ofte er det kanskje de vi venter minst at har mot og tør, som faktisk våger. Sånn som med David. Det var lett å se for alle at David var liten og mye svakere enn sterke store Goliat. Likevel vant David over Goliat. Goliat klarte ikke skremme vekk motet til David, David stolte på at Gud var med ham, og det var han.

Ofte har vi lett for å finne feil hos oss selv, og ser fortere svakhetene våre – det vi er dårlige på, enn de styrkene vi har – det vi er flinke på. Det kan fort ta fra oss motet. Det er lett for oss da å sammenlikne oss med andre og tenke at de er mye bedre, eller større, eller tøffere, eller sterkere som Goliat - og miste motet av det. Og så er det lett for oss å miste motet og tenke at når vi er sånn som vi er og har de svakhetene så kan ikke Gud bruke oss. Men da er det en fin ting å leite i litt i Bibelen og de fortellingene vi finner der. I Bibelen så er heltene ikke akkurat det vi forventer at helter skal være – kanskje det kan gi oss litt mot til å tørre å våge? Her kommer noen eksempler:

*Abraham var for gammel
Isak var en dagdrømmer
Jakob var en løgner
Joseph ble mishandlet av brødrene sine
Moses stammet
Gideon var en reddhare
Rahab var en prostituert
Jeremia og Timoteus var for unge
David var utro
Jona prøvde å rømme fra Gud
Naomi var enke
Disiplene sovnet mens de bad
Marta bekymret seg for alt mulig
Sakkeus var upopulær, og for lav
Og Lasarus var død!*

Alle disse folkene hører vi om i Bibelen. De gjorde mange, og store ting for Gud – men alle hadde sine svakheter. Det gjør at også vi kan våge å gjøre ting for Gud – til tross for våre svakheter, for nettopp gjennom våre svakheter kan Gud vise hvor stor han er – sånn som han gjorde gjennom David, da David vant over Goliat. Det å våge handler altså ikke om at gjøre noe man vet man kan klare – men å tørre å gjøre noe man ikke er sikker på om man kan klare, men våge likevel fordi Gud er med oss... Men det skal vi snakke mer om I morgen.

Er det noen andre som da lurer på hvordan det gikk med Valiant?

Filmklipp 2 (8 min)

Scene 15 og 16 – Valiant er den som våger, og redder hele operasjonen

Til gruppesamling 1: Hva er det å våge?

1. Snakk om filmen: Var Valiant modig?
Hvorfor – hva var det han våget?
2. Har du noen ganger du har vært modig?
Gjort noe som var skummelt, og som du egentlig ikke turde gjøre,
men så våget du likevel?
Hvordan gikk det?
3. For de yngste: lage modell av bibelfortellingen i plastelina
4. For de eldre: superheltoppgave
Begynn med å snakke kort med deltakerne om hva superhelter er, og hvem som er deres favoritt. Er superhelter modige? Hva gjør at de kan være modige? Hvis de skulle hatt en overnaturlig egenskap – hva skulle den vært? Snakk litt om at det er lett å være modig hvis en har sånne egenskaper. Superheltene har ikke bare har styrker – men de har ofte også en svakhet, kanskje noe de må være redde for, og som kan ødelegge for dem. Hva er de? Kom gi gjerne et eksempel - det kan godt hende de yngste trenger mer hjelp til å komme i gang enn de eldste.

La gruppen få listen over svakhetene, og bildene av superheltene, og be dem finne hvilken svakhet som hører til hvilken superhelt og skrive svakheten ved siden av superhelten

Helter	Svakheter
Superman	Kryptonitt
Hulken	Sinne
Spiderman	Gift
Batman	Miste utstyrsbeltet
Fantdonald	miste maska – bli avslørt

Til kveldsamling:

Forslag til høytlesning for de yngste – se tillegg bakerst

Til de eldste kan en snakke videre om hvordan Gud bruker oss på tross av våre svakheter. En kan da ta utgangspunkt i 2 Kor 12,5-10 der Paulus snakker om sin svakhet, og hvordan Guds styrke blir tydelig gjennom våre svakheter. Om en ønsker å korte ned på bibeltimen så er det fullt mulig å flytte anti-helt-biten hit også og bruke den her. Momenter til teksten:

- Paulus opplevde mange store ting sammen med Gud, og hadde god grunn til å skryte av det, men det er ikke viktig for ham. For ham var det viktigste at folk så Gud gjennom de tingene, ikke Paulus.
- Gud viser sin styrke gjennom våre svakheter.
- Når Gud bruker våre svakheter til å vise sin styrke snur han vår vanlige oppfatning av hvordan ting henger sammen opp ned.
- Knytt ann til David teksten og snakk om hvordan Gud ser på hjertet, og ikke måler vår styrke med de målene vi måler hverandre med, Gud snur ofte opp ned på hvordan vi tror det er – sånn som i fortellingen om David og Goliat.

Bibeltime 2: Moses og Josva – hvorfor kan vi våge?

Tekst: 5 Mos 31, 1-8, 34 1-8 + Josva 1,1-18, Josva 3

Minneord: Josva 1,9: "Vær modig og sterk! La deg ikke skremme, og mist ikke motet! For Herren din Gud er med deg i all din ferd."

Mål: Å vise at grunnen til at vi kan våge og vise mot selv om vi er svake er fordi Gud er med oss og har lovet å være med oss alle dager.

Disposisjon: (ca 30 min + aktivitet)

- Intro: linke tilbake til gårsdagens tema
- Bibelfortelling: Moses og Josva
- Oppsummering: Gud er med oss
- Aktivitet: klatring

Forbredelser:

gjør klart klatreutstyr til aktiviteten, evt. se under for andre forslag til aktiviteter, sett av nok tid til at alle får prøvd seg.

Til bibeltimen:

Innledning og oppfriskning fra i går: (5 min)

Husker dere fortellingen fra i går? (David og Goliat) – David gjorde noe... (våget) – husker dere noe om hvorfor David våget å kjempe mot Goliat? Hva sa David når han gikk mot Goliat? – fordi David fra før hadde opplevd at Gud var med han når han møtte vanskelige og skumle situasjoner, som at det kom bjørn og ulv når han passet på sauene, så visste han at han kunne stole på at Gud var med ham. Derfor våget David å sloss mot Goliat, selv om Goliat var stor og skummel.

Det er en setning som står mange, mange ganger i Bibelen: Vær modig og sterk! Og så har den ofte også en fortsettelse, der står det litt om hvorfor: For Herren din Gud er med deg. I dag skal vi høre en av de første fortellingene der vi finner denne setningen:

Bibeltekst: Moses og Josva (ca. 15 min)

(Dette er en litt tung tekst som med fordel kan dramatiseres. Få en deltaker til å være Moses og en til å være Josva – og lag små lapper med teksten som de skal lese opp. Bruk gjerne kapper – og lag en fjelltopp av stol og bord som Moses kan klatre opp på når han skal dø. Få så en tredjedel av deltakerene til å være folket som skal over jordan – og resten til å være vannet i elven som deler seg når de går gjennom den – en stol med en eske på og noe stoff over kan fungere som paktkiste)

Kontekst: Moses har ledet Israelfolket gjennom ørkenen mot Israel – landet Gud hadde lovet dem. De har vært på vandring i 40 år gjennom ørkenen. De har vært sultne, tørste, sloss mot fiender, slanger og sykdom – og er slitne. Nå står de på grensen inn mot Israel, ved Jordanelven.

5 Mos 31,1-8: Moses som har vært lederen helt fra de drog fra Egypt er gammel. Han er blitt 120 år – som er grensen for hvor gammelt mennesket kan bli i GT (1 Mos 6,3), han er blitt for gammel til å være med og lede folket i krig (v.2: gå inn og gå ut er vanlig å bruke om krig i 5. Mos) i tillegg har han fått beskjed av Gud om at han ikke får lov til å bli med over Jordanelven. Moses ber hele folket komme til seg og forteller dem dette. Så forteller han folket at Gud har sagt at Josva skal lede Israelfolket inn i Israel, Gud skal være med dem derfor kommer de til å klare å overvinne de som bor der og kunne bosette seg i landet. Han sier til dem:

”Vær modige og sterke! Vær ikke redde, og la dere ikke skremme av dem! For Herren din Gud går med deg. Han slipper deg ikke og svikter deg ikke.”

Så kaller Moses fram Josva foran folket – og sier til ham så alle hører det:

”Vær modig og sterk! For du skal føre folket inn i det landet som Herren med ed lovte å gi deres fedre og skrifte det mellom dem. Herren vil selv gå foran deg. Han vil være med deg. Han slipper deg ikke og svikter deg ikke. Være ikke redd og mist ikke motet!”

5 Mos 34, 1-9: Etter at Moses har sagt dette – og holdt resten av avskjedstalen sin til Israelfolket, så går han opp på et fjell. Der får han se hele Israel – Og etter at han har fått se landet dør Moses.

Josva 1, 1-9 Josva blir da lederen. Og Gud ber han gjøre seg klar, og forberede Israelfolket på å gå over Jordan og inn i Israel – og være modig og sterk (3 ganger faktisk!) for Herren skal være med ham.

Josva 3 Josva ber Israelfolket gjøre seg klare – når de ser paktkisten gå gjennom leiren, da skal de følge etter den. Men folket må passe på å holde avstand til paktkisten, og ikke komme for nærme den. Så ber Josva prestene gjøre seg klare og bære paktkisten gjennom leiren, og ned til bredden av Jordanelven. Der forteller Josva folket at når paktkisten bæres ut i vannet så kommer vannet til å stoppe, og de kan følge etter tørre på bena. Prestene bar kisten ut i vannet, og når de så vidt hadde satt føttene i vannet så stoppet vannet, og ble stående som en vegg. Israelfolkene kunne gå tørre over og da alle var kommet over gikk prestene med paktkisten også opp og da begynte elven å renne som vanlig igjen.

Oppsummering: Gud er med oss (10 min)

Å gå gjennom store dype elver, helt tørre på beina er en ganske unaturlig ting. Jeg tror ikke noen av dere noen gang har gjort det – ikke mens det var vann i elva. Hadde du våget å ta det første skrittet hvis du hadde vært en av dem som bar paktkista?

Israelfolket hadde fått beskjed om å være modige og sterke – Husker dere hvorfor de skulle være modige og sterke? – fordi Gud hadde lovet at han var med dem – og nå skulle han la dem få erfare at han var det – og at de hadde grunn til å være modige og sterke. Derfor bad han dem gjøre noe så unaturlig som å gå over elven, uten bro, uten å svømme, og uten å bli våte på bena. Hva skjedde?

Gud var med dem – og Gud var den som virket. Gud var den som delte elva i to Israelfolket fikk igjen merke at de kunne våge å gå ut i elva og over til den andre siden. Gud var med dem, derfor kunne de være modige og sterke. Men selv om Israelfolket opplevde dette, så glemte de det ofte og trengte nye erfaringer og opplevelser der de ble minnet på at

han var med dem, og at de derfor kunne våge å gjøre det han sa at de skulle, selv om det kunne virke umulig og unaturlig.

Men akkurat som med Israelsfolket – så har Gud lovet å være med oss. Når vi velger å følge ham og være hans disipler så har han gitt oss et løfte om å være med oss alle dager. Slå opp Matt 28,20 og få en til å lese det. Det aller siste Jesus sier til disiplene sine er at han skal være med dem alle dager – og dette gjelder også for oss som er disipler også i dag! Det betyr at disipler i dag også kan være modige og sterke – for Gud har lovet å være med oss også.

Synes dere det noen ganger kan være litt vanskelig å stole på det? Det synes jeg. Hvordan kan vi finne ut om noe holder? Vi kan jo ikke se Gud, så det er ikke så lett å finne ut om han er med oss bare med å kikke oss rundt. Vi må våge å prøve, forsiktig å tro at han er der, og kanskje hvis vi prøver litt så merker vi at han er det, han er med oss i de vanskelige tingene og gir oss mot, gjør oss sterke. Men hvordan kan vi stole på det? Ta frem en stol, spør om de tror den holder hvis du setter deg på den – spør hvordan de kan vite det? Lag et stort nummer ut av å ikke tørre å sette deg på den fordi du ikke vet om den holder, for så til slutt å våge å sette deg – og erfare at den holdt! Sånn er det med Gud også – vi våge å stole på at han er med oss, når vi gjør det så erfarer vi at han er det, og så blir det lettere å stole på ham neste gang.

Aktivitet: Klatring

– som en del av gruppeopplegget, men med felles innledning/overgang fra bibeltimen: Spør om noen har klatret før - Vet de hva som er forskjellen på å klatre med og uten tau? Når vi klatrer med tau så holder tauet oss hvis vi faller. Det gjør at vi kan våge mer enn det vi kan uten tau. Men når en klatrer – hvordan kan vi vite at det faktisk hjelper med tauet? Det er litt som med stolen – vi må våge, og prøve – og så merker vi det, vi erfarer det, akkurat som med stolen, så merker vi at tauet holder. Når vi merker det så blir det lettere å våge. (evt bruke rappellering, og da fokus på at tauet holder oss, når vi våger å slippe oss utfor så må vi våge å stole på at tauet holder)

Om en ikke har utstyr til å klatre eller rappellere kan en bruke tillitsfall:

(- her er fokuset at de andre holder/tar imot.)

Bruk en høyde ca. 70 cm over bakken (hoftehøyde). En etter en av deltakerne skal stå på høyden, med ryggen til de andre, øynene igjen og hendene stramt inntil kroppen. Det er viktig å holde kroppen stram! Resten av gruppa skal stå bak og ta imot. En fordeler seg da utover, en kroppslengde fra høyden, og i par på 2 og 2 som lenker hendene sammen i "gullstol" (– minimum 3 par!) Når resten av gruppa er klar lar deltakeren seg falle bakover og fanges av de andre deltakerne. Øvelsen kan være ganske skummel for noen, men det er viktig å stole på at de andre tar imot, og våge. Når man våger å la seg falle bakover, så erfarer man at det holder – akkurat som med klatretauet (viktig at hele gruppa er med på det og tar oppgaven med å ta imot seriøst... hvis ikke kan det bli farlig.)

Alternativ for de yngste:

Prøve å sette seg på en stol i blinde. Sett frem en stol – ta bind for øynene, still dem foran stolen og be dem sette seg ned uten å ta seg for/kjenne etter med hendene. Pass på at de treffer stolen når de setter seg. La resten av gruppa stå og se på/hjelpe til/komme med oppmuntrende kommentarer.

Til gruppesamling 2: Hvorfor kan vi våge?

1. Før aktiviteten: Våger du prøve? Tror du at det kommer til å holde?
2. Etter: Hva tenkte du når du gjorde det – var du redd – hva gjorde at du våget å stole på at stolen var der/tauet holdt/de andre tok imot?
3. Hvordan kan vi stole på at Gud er med oss?

Til kveldssamling:

Her kan en bruke oppsummeringen/forklaringen til disippelløypen og sette fokus på det å være disippel. Det gir en fin overgang til bibeltimen neste dag. Se tillegg 4.2a og b

Det er også mulig å ta utgangspunkt i resten av misjonsbefalingen og ha misjonssamling.

Bibeltime 3: Peter på vannet – hvordan skal vi våge?

Tekst: Matt 14,22-33

Minneord: Joh 14, 27: *Jesus sier: Fred etterlater jeg dere, min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet.*

Mål: Å ta temaet enda ett skritt videre til å finne ut av hvordan vi kan våge – at når man våger er det viktig å holde fokus på Jesus, fordi han er grunnen til at vi kan våge.

Disposisjon: (ca 30 min + aktivitet)

- Intro: linke tilbake til tidligere temaer
- Bibelfortelling: Peter som går på vannet
- Oppsummering: Disipler har fokus på Jesus
- Aktivitet: gå på line

Forberedelser:

Rigg opp line – gjerne flere stykk dersom det er en stor leir, da tar aktiviteten mindre tid. Du trenger trær e.l. i passe avstand fra hverandre, og tau eller line som kan settes opp mellom dem. Ledere til å gå sammen med deltakerne og støtte dem.

Til bibeltimen:

Innledning (5 min)

Vi har snakka mye denne leiren om det å våge. Er det noen av dere nå som kan forklare meg hva våge er? Hvorfor kan vi våge da?

Det å være kristen, og å være en disippel – det kan ofte være ganske skummelt. Kanskje kjenner du folk som synes det å være kristen er lite kult, kanskje er du den eneste på skolen, eller i klassa som er kristen. Da kan det kreve ganske mye mot å være det! Våger du å være kristen da?

Noen ganger er det lett å våge det, og noen ganger er det vanskelig. Selv om vi vet, og har prøvd og erfart at Gud er med oss, sånn som vi lærte om i går, så kan det likevel være vanskelig. I dag skal vi høre om en som ikke alltid var så redd for å kaste seg uti ting, han våget mange ganger litt, men etter han hadde gjort det så kom han plutselig på at det kanskje kunne være skummelt, og så våget han ikke likevel. Vi skal høre om en av disiplene til Jesus. Peter.

Bibeltekst: Peter går på vannet

Matt 14,22-33: Disiplene og Jesus har akkurat snakket med masse folk og mye har skjedd. (Jesus har mettet 5000). De er slitne og trette, og nå er det på tide å ta kvelden og gå hjem. Jesus sender disiplene foran i en båt over sjøen mens han går en tur opp i fjellet for å snakke med Gud (be). Jesus gjorde ofte det, vi kan lese om det mange ganger. Særlig de gangene han var sliten, sånn som nå.

Disiplene tar båten og drar ut, de har motvind og det er ganske hardt å få båten framover, men de kjemper seg framover for de er gira på å komme hjem. Stemninga i båten er sikkert litt blandet, noen er trøtte og døsig, noen har veldig lyst til å prate om alt som har skjedd.

Men da. Midt på sjøen. Midt på natta – så kommer det noen gående mot båten, oppå vannet! Disiplene blir redde, skriker høyt og tror det er et gjenferd. Men det er Jesus, og da snakker han til dem og sier; være ved godt mot, det er meg vær ikke redde!

Peter, ivrig som alltid roper da til Jesus: Jesus ,hvis det er deg, så si at jeg skal komme til deg på vannet. – Kom sier Jesus – og Peter hopper over kanten på båten og ned på vannet – og synker ikke! Peter tar et skritt, og så ett til og går bortover på vannet mot Jesus.

Plutselig merker han at det blåser, og blir redd. Han skjønner hva han egentlig holder på med og begynner å synke – da roper han på Jesus om hjelp, og Jesus er der, tar hånden hans. Hvorfor tvilte du? Spør han Peter – men vi får ikke vite hva Peter svarte for det sier fortellingen ingenting om. Men da de kom sammen inn i båten igjen og vinden stilner så faller disiplene på kne foran Jesus og sier: Du er virkelig Guds sønn!

Oppsummering: Disipler har fokus

Det å være en disippel – å være en kristen – det krever mot!

Da er det godt å vite at disiplene ikke alltid var like modige de heller... I fortellingen vi hørte så blir disiplene redde. De tror Jesus er et spøkelse når han kommer mot dem på vannet. Vi hører også andre steder i Bibelen om at disiplene blir redde. Et anna sted er de ute i en båt på samme sjøen, og så blir det storm. Disiplene blir livredde, selv om Jesus er med i båten og mange av dem er fiskere og vant til å være ute i båt.

Jesus har lovet oss å være med oss alle dager, akkurat som han var med disiplene. Men akkurat som med Peter når han går på vannet så kan vi miste fokus og glemme det, og da er det lett å miste motet, og bli redd – sånn som skjer med Peter når han begynner å synke, eller disiplene i båten i stormen. Peter glemmer å se på Jesus og ser i stedet på de store bølgene som han går på og skjønner at det han gjør er egentlig umulig! Og da går det galt. Men Jesus er der og hjelper han opp igjen.

Kan denne teksten si oss noe om hva man trenger for å våge?
(har du brukt disippelløypa tidligere på leiren så knytt an til denne her også...)

Hva var det Peter mistet når han begynte å synke? (fokus på Jesus)

For oss også er det viktig å holde fokus på Jesus når vi er disipler. I en annen bok i Bibelen, i et brev skrevet til hebreerne står det noe om dette. Der sammenlignes det å være kristen med det å løpe i et løp eller en konkurranse. Når en løper i en konkurranse så er det lett å bli trett og sliten, men hva kan det være lurt å gjøre for å holde motivasjonen – se på målet. Det samme sier han som skriver dette brevet til oss: for at vi ikke skal miste motet underveis i løpet som kristne så må vi ha blikket festet på Jesus - Hebr. 12:1-2 "... og holde ut i det løp som er lagt opp for oss, med blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus."

Jesus er nemlig grunnen for at vi kan våge i det hele tatt. Han er Gud, og han har våget noe ingen av oss trenger å våge etter han. Jesus har sloss med døden og det onde – og han vant.

Det er det vi feirer i påska. Jesus er sterkest, og modigst, og når han er med oss, på vårt lag, da trenger vi ikke være redde for noe som helst. For Jesus er større enn det. Jesus kunne stille stormen som skremte disiplene. Jesus kunne gå på vannet, og hjelpe Peter opp igjen når han prøvde på det samme og sank.

Men selv om vi vet dette, så er ikke mot noe vi har i oss selv nødvendigvis, særlig ikke motet til å være kristne når det er utfordrende. Da er mot noe vi kan få av Gud – slik at vi virkelig kan våge å være kristne, våge å være disipler.

For mot er noe man trenger for å tørre å være kristne. Ofte må vi våge å gjøre ting som er upopulære, som kanskje andre vil synes er rart, eller lite kult. Sånn var det også på den tida Bibelen ble skrevet, og vi kan lese mange steder om at de første kristne og disiplene oppmuntret hverandre og gav hverandre mot til å være kristne der de var. Til å våge å følge Jesus som hans disipler, til å våge å leve liv som var litt annerledes enn alle de rundt dem. Vi kan også gi hverandre mot og oppmuntre hverandre til å våge å være kristne – særlig når det er vanskelig. Og en av måtene vi kan gjøre det på er å minne hverandre på hvorfor vi kan ha mot og våge – jo, fordi Jesus er sterkest, og han har lovet at han skal være med oss. Når vi har fokus på ham så kan vi våge mer!

Nå skal vi gjøre en øvelse der vi øver på det med fokus, for at dere skal merke litt på kroppen hvor mye fokus kan ha å si... Prøv å tenk litt på det dere har hørt her i bibeltimen når dere gjør øvelsen.

Aktivitet: Slakk line.

Flott hvis dere har line som dere kan bruke, hvis ikke så går det også ann å knytte et tau fra en trestamme til en annen, bare sørg for at det ikke sklir nedover mens man går på det. Evt funker også sånne beltestropper som kan strammes fra for eksempel biltema.

Å gå på slakk line kan være ganske skummelt, så her bør nok noen ledere gå med og støtte – det viktigste er å holde fokus fast på et sted, da går det mye lettere å gå. Mestringsfølelse kommer ganske fort, og en merker godt forskjell på når en holder fokus, og ikke...

Til gruppesamling 3: Hvordan våge?

1. Hva tenkte du når du gikk på linen?
2. Merket du noe spesielt rundt det å ha fokus. Hjalp det å ha fokus, ble det lettere da?
3. Hva tenker du om å være kristen – krever det at du er modig i hverdagen din?
4. Hvordan kan du gi mot til andre til å være kristne i hverdagen sin?

4.1. Bakgrunnsstoff

Det står ikke så mye om det å våge i Bibelen. I den grad det ordet er bruk er det mest i negative vendinger. Jeg har derfor valgt å fokusere på modig, og mot og hva som står i Bibelen om det. Temaet er ikke det enkleste det heller, derfor har jeg valgt å ta med en liten oppsummering her om hva som står i bibelen om mot, og som danner bakgrunnen for innholdet i bibeltimene. Dette kan brukes for å tilpasse og utdype bibeltimene om det er behov for det. Men kan også bare være som bakgrunnsstoff for deg som bibeltimeholder.

Om mot i Bibelen

Mye av det som står om mot i Bibelen er knyttet til krig og Israelsfolkets kamper med nabofolkene. Deborahs kvad i Dommerene 5 gir tydelig uttrykk for denne delen av Israelsfolkets teologi.

Israelsfolket var et lite folk – men i Bibelen kan vi ofte lese om at de vant over større mektige fiender, eller gjør andre umulige ting, som å krysse elver og hav. Grunnen til at de vant var ikke fordi de var så dyktige krigere, eller hadde så stor hær – men fordi Gud sloss for dem. GT er full av fortellinger om folk som våger å gjøre ting fordi Gud er med dem. Ester, Daniel, David, Elia, Samuel, m.fl. Israelsfolket hadde fått beskjed om å være modige og sterke for Herren var med dem. Men likevel kan vi mange gange lese om at de ikke var det, de ble redde og kunne være i tvil. De turde ikke stole på at Herren var med dem som han hadde lovet.

Selv om hellig krigs motivet vi finner i GT er noe annet enn det vi forbinner med hellig krig i dag (jihad og terrorisme) så er det likevel elementer i det som ikke er like enkelt å formidle til barn. Jeg har valgt å tone ned det problematiske, og ikke fokusere så mye på det. Formelen "vær modig og sterk – la deg ikke skremme og mist ikke motet, for Herren din Gud er med deg" er brukt mange ganger i GT, særlig i overganger mellom ledere ved viktige anledninger – Moses til Josva i det de skal erobre Israel, David til Salomo når han skal bygge tempelet. Bl.a. 5 Mos 1, 21; 20,30 ;31,7-8, 1 Krøn 28,20, Dan 10,18 Hag 2,4 osv – se ord i Bibelen: "mot" "modig" og "frimodig".

I Sakarja 8,13 finner vi ei bro fra dette og inn i NT, her skifter fokuset fra krig til hvordan Israelsfolket og Juda skal bli til velsignelse for andre når Gud frelser dem. Derfor kan de nå slutte å frykte men ha mot.

Jesus oppfordrer i Matteus 9 to ganger de han møter til å være frimodige (v. 2 og 22), da bruker han *tharseo* – i bydeform som oppfordring til å være frimodige/modige og ikke redde noen andre ganger i NT: Apgj 23:11 Mark 10,49.

Ellers i NT er mot noe Paulus ofte setter i de kristne, og oppmuntrer til bl.a. Apgj 16,40; 20,1, Rom 1,12, 2 Kor 7,6ff. Det krever mot å være kristne – og vi må minne hverandre på hvorfor vi kan ha mot og våge å være frimodige kristne – akkurat som Paulus og de første kristne gjorde. Det er også et poeng at kristent mot ikke er som anna mot: 2 Kor 4,1 og 16 – kristent mot handler ikke om at vi er sterke, men at vi er svake og får kraft av Kristus. Derfor kan vi våge!

VÅG Å VÆRE - av Hans Olav Mørk

Våg å være ærlig våg å være fri våg å føle det du gjør si det du vil si. Kanskje de som holder munn er reddere enn deg? Der hvor alt er gått i lås må noen åpne vei.

Våg å være sårbar ingen er av stein. Våg å vise hvor du står, stå på egne bein. Sterk er den som ser seg om og velger veien selv. Kanskje de som gjør deg vondt er svakest likevel?

Våg å være nykter Våg å leve nå. Syng, om det er det du vil - gråt litt om du må. Tiden er for kort til flukt, bruk den mens du kan. Noen trenger alt du er og at du er sann!

Du er verdifull!

4.2. Tillegg: aktiviteter/ideer:

Kveldssamlinger for 2-4kl

– høytlesning fra Ekornløven av Kari Vinje – som også handler om det å være modig... Forslag til inndeling – her kan en også plukke vekk noen av kapitlene som ikke direkte handler om ekornløven for å korte ned – bare pass på å få med nok av sammenhengen.

Kveld 1: kap 1-7

Kveld 2: kap 8-15

Kveld 3: kap 16-23

Filmforslag:

Valiant – den har aldersgrense 7 år, men kan være litt skummel for de yngste. Men for de eldste kan filmen som helhet også brukes til en kveldssamling.

Monsterbedriften – kanskje ikke helt på tema, men ganske

Kamilla og Tyven – handler mye om å være modig, særlig den delen der Kamilla blir utfordret til å være en natt i Simenstua.

Utfordring til 5-7kl:

- sprengte grenser: På begynnelsen av leiren får de utdelt en lapp der de skal tegne hvor grensene deres går. Fint å tegne en liten firkant innerst... I løpet av leiren har dere noen sånne samlinger – f.eks under kveldssamlingene, der en tar en tenkepause, finner fram lappen og tenker om en har sprengt noen grenser i dag – hvis man har det så kan man sette en ny strek rundt den gamle rammen og se at den er større enn den gamle rammen – et synlig bevis på at man har våget mer...
- Viktig å poengtere at vågestykket skal være av en positiv og konstruktiv art... ikke noe som går ut over andre negativt, eller pusher grenser som ikke er ok... Også viktig at lederne er obs på å se deltakerne i dette, snakke med dem, oppmuntre dem og backe dem.

Tillegg 4.2a. Disippelløype

Først **løype – se neste tillegg**, og så forklaring... denne kan kortes ned og forenkles – særlig om den brukes med yngre deltakere.

Elev
Søsken
Imitator
Troende
Hellig

Disse fem ordene er fem nøkkelord som vi finner i Det nye testamentet når det beskriver hva og hvem Jesu etterfølgere er. På mange måter kan vi si at de handler om fem dimensjoner av det å være en disippel i hverdagen.

Elev

Elev eller læresvein – det er faktisk det ordet "disippel" faktisk betydde, og derfor er disippel oversatt med læresvein i den nynorske Bibelen. Hva er elever? Det er folk som tar til seg og lærer seg viktige ting som hjelper en å overleve, og for å kunne gjøre det som trengs å gjøres i livet. Akkurat som dere på skolen, da er dere elever – dere lærer dere ting som er viktige for å kunne fungere senere som voksne. For eksempel matte – eller skiving... Eller som i løypa i sted: rød grønn blå – øvelsen...

Det står mye i Bibelen om hvordan disiplene var elever og lærte seg ting. Her er noen eksempler:

Matt 13,10: Da kom disiplene til ham og spurte: Hvorfor taler du til dem i lignelser?

Matt 13, 36: Så forlot han folkemengden. Da han var kommet inn i huset, gikk disiplene til ham og så : Forklar oss lignelsen om ugresset i åkeren.

Mark 9, 30-31: De brøt opp derfra og la veien gjennom Galilea . Han ville ikke at noen skulle få vite det, for han var opptatt med å lære disiplene.

Mark 10,10: Da de var kommet i hus igjen, spurte disiplene ham om dette

Luk 11,1: En gang var han et sted og bad. Da han var ferdig med å be, sa en av disiplene til ham: Herre lær oss å be, slik som Johannes lærte sine disipler.

Joh 12,16: Dette skjønnte ikke disiplene den gang , men da Jesus hadde fått del i herligheten, husket de at dette stod skrevet om ham og at de hadde hilst ham slik.

Disipler som elever: er nysgjerrige – sjekker hvordan ting henger sammen, graver dypere. Leser i bibelen, hører på mer erfarne disipler og hverandre for å lære det man trenger å vite for å leve som disipler...

Når vi vet mer så våger vi mer!

søsken

Søsken er folk som er avhengige av hverandre – noen som ikke kan komme seg gjennom ting uten å få hjelp av andre – som i vannballongoppgaven. Da var dere nødt til å samarbeide og hjelpe hverandre for å få til oppgaven. Disipler er har fått en stor oppgave som de ikke kan klare alene – de trenger fellesskap. Og når vi leser om disiplene i Bibelen, så er det en ting

som er tydelig: de gjør ting i sammen, i fellesskap, Jesus sender de ut på oppdrag – to og to – aldri alene. Fellesskapet er fortsatt viktig for disipler i dag. Dette går flere veier: vi er avhengige av andre, av fellesskapet – men andre i fellesskapet er også avhengige av oss..

Disipler som søsken: hauser hverandre, heier hverandre fram, backer hverandre, dele med hverandre, hjelper hverandre... og gjør det samme med andre som er rundt de...

Sammen våger vi mer!

Imitator

Disipler er imitatorer – de er etterlignere – akkurat som noen av dere prøvde dere på under dansedelen – å kopiere lederen nøye for å ligne mest mulig. Da merket dere at det var viktig å ha fokus på lederen, og følge nøye med på hva han/hun gjorde. I morgen skal vi snakke mer om det å ha fokus på Jesus, at det er viktig. Disipler har fokus på Jesus, det må vi ha for å kunne se hva han gjør, hvem han er og så kunne kopiere det videre.

Det står masse om dette også i Bibelen, dette er noe a det:

Matt 21,6: disiplene gikk av sted og gjorde som Jesus hadde sagt

Joh 13,5: Så heller han vann i et fat og begynner å vaske disiplenes føtter og tørker dem med linkledet som han hadde rundt livet (..) Nå som jeg som er herren og mesteren har vasket deres føtter så må også dere vaske hverandres føtter

Luk 6,4: En disippel står ikke over sin mester, men når han er utlært blir han som sin mester.

Disipler som imitatorer: har fokus på mesteren for å kunne bli lik ham, bruker tid sammen med mesteren for å kunne bli bedre kjent, og stadig likere...

Med fokus på rett plass kan vi våge mer!

troende

Disipler er troende, og å tro er en annen måte å si "å ha tillit til" på. Dette har vi snakket masse om på bibeltimen i dag. En troende er en person som har tillit til lederen sin og stoler på den – også når han ikke kan se hvor han er på vei, sånn som i blindbukkdelen av konkurransen. Eller som øvelsen dere gjorde etter bibeltimen i dag.

Disipler som troende: de stoler på at det holder. De våger å ta sjanser, og stole på lederen og løftene. Og det lærer de mer og mer med å prøve forsiktig å erfare at det holder...

Med tillit våger vi mer!

helgen

Disippelen som helgen er en som vet at det å være disippel betyr at du må noen ganger våge å være litt annerledes enn verden rundt deg. Og må kunne lukke ørene for forstyrrende signaler rundt oss for å holde fokus der det skal være slik at vi klarer å gjøre det som er oppgaven vår. Akkurat som i synge- delen a konkurransen.

Siste kvelden Jesus var sammen med disiplene før han døde på korset, den dagen han innstiftet nattverden, så kan vi lese ei bønn i Joh 17, der han ber for disiplene som handler

om akkurat dette, og som jeg skal lese for dere: *Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde. De er ikke av verden, slik jeg ikke er av verden. Hellige dem i sannheten – ditt ord er sannheten...*

Disipler som helgener – er hellige, og ikke redde for å være annerledes og gå mot strømmen for å følge mesteren.

Å være annerledes krever at vi våger!

Til slutt:

Dette var 5 dimensjoner av det å være disippel – det å følge Jesus, å være hans disippel, har alle disse delene i seg... Det handle ikke bare om å gå i kirka og lese i bibelen. Å velge å følge Jesus er å velge å våge å bli forandret – og det innebærer mest sannsynlig den største forandringen vi noen gang kommer til å oppleve i livet. Det er skummelt, og det er utfordrende, og det kan kreve mye mot fra oss å våge å gjøre det, og å leve sånn. Men heldigvis har Gud lovet å være med oss alle dager (som i bibeltimen i dag), og vi slipper å måtte gjøre dette alene. Men når vi våger å slippe Gud til i livet vårt for å forandre oss, så er han med oss, og forandrer oss, sakte menn sikret mens vi har fokus på han og bruker tid med han og lar han forme oss.

Hvorfor er dette viktig? Hvorfor skal vi våge dette?

Fordi jeg håper at mitt forhold til Jesus, min tro, det at jeg våger å leve som en disippel i hverdagen min skal vekke en nysgjerrighet hos folk jeg møter, og kanskje det vil vekke en lengsel hos dem etter selv å komme i denne relasjonen.

tillegg 4.2b: Disippelløype

Denne disippelløypen gjøres i grupper. Den består av fem øvelser, og på hver øvelse blir det delt ut ett poeng, eller ett minuspoeng. Det er ikke mulig å få mer enn ett poeng pr øvelse, og ikke mulig å få mer enn ett minuspoeng, men det er mulig å få 0 poeng.

Dette trenger du: vannballonger og bøtter – en til hver gruppe. Små håndklær – mange! (ca. Antall deltakere delt på 2...) 2 plakater eller lignende til å skrive på (oppgave 1 og 6), penn og papir til alle gruppene. En hinderløype og noen bind for øynene. Ledere som kan være med som dommere underveis, og en som øver inn en dansekombinasjon i forkant. Musikk til dansingen.

(1) vis fram på plakat eller lignende og ta vekk etter 1 min:

Rød = 2, Blå = 5, Grønn = 3

Forklar at de må huske dette til slutt. Uten dette klarer de ikke den siste oppgaven. De har ikke lov å skriv eller lignende det skal pugges...

(2) Gruppen får en vannballong, og en bøtte og håndklær tilsvarende halvparten av deltakerene på gruppa. Nå skal de samarbeide om å frakte vannballongen fra start til bøtten like hel bare ved hjelp av håndklærene. Hele gruppa må jobbe sammen, en holder i hver sin ende av håndklærene og flytter vannballongen fra håndkle til håndkle. Gruppene får ett forsøk. Klarer de det så får de poeng, sprekker den får de minuspoeng. De har ett minutt – de som ikke rekker det får ingen poeng.

(3) Gruppene velger en representant hver, de som velges skal lære seg en dans fra en av lederne som har satt sammen en kort kombinasjon. Ha flere andre ledere klare som dommere som kan gi poeng. De som ligner mest får poeng, de som ligner minst får minus poeng.

(4) Velg ut to stykk på gruppa. En får bind for øynene og skal gjennom en kort hinderløype som er satt opp på forhånd. Den andre skal forklare løypa for den blinde. Ha ledere med som dommere som vurderer og gir poeng etter prestasjon.

(5) Gruppene velger igjen ut en representant hver. Representanten må nå synge bæ-bæ lille lam i øret på dommerene, mens resten av deltakerene "synger"/roper "våra klåra barnestemmer..." så høyt de kan for å forvirre de andre. Ha med ledere som dommere, som gir poeng hvis de klarer å høre melodien og den er rett.

(6) til slutt – siste oppgaven:

Gi hver gruppe penn og papir, og la dem gjøre dette regnestykket:

Rød pluss blå minus grønn

(fasit: 4 de som har rett får poeng)